

Recorregut

UN VESPER ENTRE VINYES

BICICLETADA POPULAR. 28 d'octubre de 2012

Sortida a les 9 del matí del CIARGA (els Monjos)

L'Institut d'Estudis Penedesencs, el Consell Comarcal de l'Alt Penedès, el Vinseum i l'Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos, han organitzat aquesta bicicletada popular amb el doble objectiu de conèixer la vinya a la tardor i els espais patrimonials relacionats amb els camps d'aviació republicans de la guerra civil espanyola a l'Alt Penedès, coneguts com el "Vesper de la Gloriosa". **Recorregut de 20 km.**

	5. BV-2128 – Muscarola – La Bleda – Camí a l'Agrícola
	6. Mas d'en Queralt (residència mecànics aviació) (Vilafranca)
	7. L'Agrícola – Plaça de Pacs
	8. Refugis elementals perímetre camp –
	9. Refugi Can Maiol (Vilobí del Penedès) visita refugi, caves i esmorzar
	10. Cal Vies – camí de Vilobí a Pacs
	11. Refugi del Sadurní visita (Vilobí del Penedès) – Plaça de Pacs del Penedès – L'Agrícola
	12. Camí Fariner (Vilafranca del Penedès) – Cal Frare
	13. La Riba (magatzem de bombes d'aviació del camp i residència de refugiats) – Cal Salines –
	14. Mas Catarro (masia bombardejada)
	15. Biblioteca del Monjos (Centre de Recerca i Documentació Aviació Republicana) – Camí Fondo
	16. CIARGA i refugi: visita guiada.
1. CIARGA - El Serral (els Monjos)	
2. Mas Granell (Cos de guàrdia) – N340a via bicicletes	
3. Societat la Margaridoia (taller de muntatge d'avions) - carretera Cal Rubió –	
4. Refugi antiaeri i Societat de Cal Rubió (taller muntatge avions)	

La vinya a la tardor

El paisatge de la vinya presenta uns valors estètics remarcables. Per una banda hi ha la sensació d'ordre i harmonia que comuniquen les fileres dels ceps perfectament alineades sobre els sòls llaurats que deixen entreveure els terrossos de color ocre. Uns colors ocres que contrasten amb els pàmpols que a la tardor adquireixen un color daurat característic: *"una vinya suaument ajaguda en el sol, vinya que s'ha daurat tocada pels rovellats i pels colors ferruginosos de les fulles mortes i els sarments cansats."* Josep Pla, *"Les Hores"*.

A Vilafranca del Penedès podem visitar el VINSEUM: www.vinseum.cat

El Vesper de la Gloriosa

Des de finals de 1937 fins inicis de 1939 el Penedès va viure l'arribada de l'aviació republicana i l'establiment de quatre aeròdroms militars on s'estacionaran algunes esquadilles de caça del Grup 26 *Xatos* i Grup 21 *Mosques*. El primer serà el dels Monjos, estrenat el març de 1938. El segon dels terrenys de vol serà el de Santa Oliva, al Baix Penedès. El tercer i el quart camps seran els de Sabanell i Pacs, ambdós també emprats pels avions de caça republicans.

Aquestes instal·lacions seran dotades d'algunes petites edificacions i refugis a més de les pistes de vol i esdevindran actives en diversos moments: els primers dos períodes puntuals corresponen a l'abril i maig de 1938 per recolzar les accions al front de l'Ebre i el Segre. El tercer període correspon a la batalla de l'Ebre (juliol a novembre de 1938) i l'ofensiva de Seròs (novembre de 1938). I el darrer moment, durant la campanya de Catalunya, a partir del 23 de desembre de 1938 fins el 15 de gener de 1939.

L'aeròdrom dels Monjos

L'aeròdrom republicà dels Monjos es construí entre finals de 1937 i començaments de 1938. A partir de la primavera de 1938 i fins el gener de 1939 el camp fou ocupat de forma intermitent per una bona part de les esquadilles de caça del Grup 26 *Xatos*. Aquestes unitats participaren activament en les batalles de l'Ebre i del Segre, i posteriorment, en la campanya de Catalunya. L'aeròdrom va esdevenir la base principal de totes les unitats de caça de la Gloriosa (Esquadra 11). En aquest municipi podem trobar 'altres elements relacionats amb l'aviació i la guerra civil: el castell de Penyafort utilitzat com a presó de pilots franquistes; o les societats de la Margaridoia i de cal Rubió on es muntaven els *Xatos*. A més del **Centre d'Interpretació de l'Aviació Republicana i la Guerra Aèria (CIARGA)** on s'explica àmpliament tot el relacionat amb l'aviació i la guerra civil: www.aviacioiguerracivil.com

L'aeròdrom de Pacs

El camp de Pacs del Penedès (també anomenat de Vilafranca) estava situat entre els termes municipals de Pacs del Penedès i Vilobí del Penedès. La seva construcció, realitzada entre els mesos de maig i juny de 1938, va ser d'una única pista en forma rectangular, paral·lel al camí entre els pobles de Pacs i Vilobí i amb la riera de Llitrà, el nucli de Vallformosa de Vilobí i amb les muntanyes de Sant Pau i Sant Jaume. El refugi gran del camp situat a Can Maiol és actualment utilitzat com a cava. A més es serveixen refugis elementals en el perímetre del camp, i un d'ells, el del Sadurní, és visitable.